

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Radácsi Dóra ügyvéd (**felperesi jogi képviselő címe**) által képviselt dr. felperes neve(**felperes címe**) felperesnek - a dr. Dögeiné dr. Kozák Erzsébet ügyvéd (**alperesi jogi képviselő címe**) által képviselt alperes neve(**alperes címe**) alperes ellen jogalap nélküli gazdálkodás iránt indult perében a Budapest Környéki Törvényszék 2013. június 26. napján meghozott 11.P.22.107/2012/17. számú ítélete ellen a felperes részéről 19. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, és kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 300.000 (háromszázezer) forintot, annak 2011. július 29-től a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal egyező mértékű kamatát, továbbá 84.000 (nyolcvannégyezer) forintból és 7.500 (hétezer-öttszáz) forint + áfa ügyvédi munkadíjból álló együttes első- és másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes a keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 300.000 forint, annak 2011. július 29-étől járó Ptk. 301.§-a szerinti kamata és a perköltség megfizetésére elsődlegesen közigazgatási jogkörben okozott kár, másodlagosan jogalap nélküli gazdagodás jogcímén. Keresete szerint az általa közműfejlesztési hozzájárulásként befizetett összeg beszédésére az alperes nem volt jogosult.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a felperes által megfizetett összeg a közművek működtetéséhez szükséges háttérberuházás és fenntartás költsége, ezért az alappal illette meg.

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15.000 forint perköltséget.

Az elsőfokú ítélet jogi indokolása szerint a perben az Ét. 28. § (2) bekezdése alapján azt kellett vizsgálni, hogy az alperes a felperes telkével kapcsolatban végzett-e közművesítést. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes

utcájában lévő gerincvezeték és az egyes rákötések a telektulajdonosok, köztük a felperes finanszírozásában valósultak meg. Megállapította azonban azt is, hogy az utca vezetékének rendeltetésszerű működéséhez elengedhetetlen volt annak a szennyvízvezetékeknek a megépítése, amelyhez csatlakoztatva az utca vezetéke működőképesé vált. Ez utóbbi vezeték - ugyan áttételesen - viszont egyértelműen az alperes finanszírozásában valósult meg. Mivel az alperes általi közművesítés elengedhetetlen volt ahhoz, hogy a felperes utcájának vezetéke rendeltetésszerűen működjön, ezért alappal számíthatta fel és igényelhetette a közművesítés költségét. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az alperes ezen a jogi és ténybeli alapon attól függetlenül jogosult volt a rendelet szerinti hozzájárulás beszedésére, hogy az utca tulajdonosai - bár a víziközmű társulat alapítását a fejlesztési hozzájárulás beszedéséhez az 1995. évi LVII. törvény már előírta - víziközmű társulat részesei nem voltak.

Kitért arra is, hogy az alperesi önkormányzat képviselő-testülete 3/2010. (III. 16.) rendeletének a Kúria önkormányzati tanácsa általi felülvizsgálatát azért nem kezdeményezte, mert a rendelet az illetékes kormányhivatal törvényességi észrevételében írt hivatkozásoknak megfelelő módosítását követően már nem lehetett törvénytörő.

Az ítélet ellen a felperes fellebbezett. Fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítéletet megváltoztatását kérte oly módon, hogy a Fővárosi Ítéltábla a keresetének adjon helyt és kötelezze az alperest a perköltsége megfizetésére. A fellebbezés másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezésére irányult.

Fellebbezése szerint a perben kétséget kizáróan bizonyította, hogy az ingatlanához kapcsolódó szennyvízvezetékét maga építette ki, és viselte annak költségeit. Az alperes azonban az elsőfokú ítéletben foglaltakkal szemben a bíróság által meghatározott bizonyítási kötelezettsége ellenére nem bizonyította, hogy a perbeli területen közművezetékét létesített. Az ÉT. 28. § (2) bekezdése alapján hozzájárulás csak akkor volt kivethető, ha a fejlesztést a települési önkormányzat valósította meg, mert csak annak a költségeit háríthatta át a tulajdonosokra. Az elsőfokú bíróság azonban nem vette figyelembe, hogy a per során az alperes maga is elismerte, hogy a hozzájárulást alapvetően nem az ingatlanok közművel való ellátottsága miatt, hanem az önkormányzat általános finanszírozására szedi be. Bizonyítottá vált az is, hogy az önkormányzati rendeletben szereplő összegek önkényesek, továbbá hogy az ingatlan tulajdonosok komoly összegeket fordítottak közművesítésre, és az általuk kiépített szakaszok az adminisztratív hiányosságok ellenére is illeszkedtek az önkormányzati csatornarendszerhez. Az ingatlan tulajdonosok által kiépített csatorna szakaszok jogszabály erejénél fogva az önkormányzati vagyon részévé váltak, függetlenül attól, hogy azokat önkormányzati vagyonként nyilvántartották-e. Az elsőfokú bíróság bizonyíték nélkül állapította meg, hogy a rendeltetésszerű működéshez szükségesnek tartott vezeték szakasz az alperes finanszírozásában valósult meg, és nem tulajdonított jelentőséget annak sem, hogy jogszabályi rendelkezés folytán a díj beszedéséhez szükséges jogalap, a víziközmű társulat nem jött létre. Az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe, hogy az alperes rendelete felsőbb szintű jogszabályba ütközött, ami a rendelet módosítását követően sem szűnt meg. Mindezekre tekintettel az alperes a perben érvényesített összegű

közművesítési hozzájárulást jogalap nélkül fizettette meg, amit elsődlegesen közigazgatási jogkörben okozott kár, másodlagosan jogalap nélküli gazdagodás jogcímén köteles visszafizetni. Fenntartotta az alperes rendeletének kúriai felülvizsgálatára vonatkozó indítványát.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem volt az 1952. évi III. törvény (Pp.) 228. § (4) bekezdése szerint fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett rendelkezése, ezért az ítéletet a másodfokú bíróság egészében bírálta felül.

A fellebbezés alapos.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a per eldöntéséhez szükséges mértékben lefolytatta.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásból az elsőfokú bíróság azon jogi következtetését, miszerint a felperes utcájának szennyvízcsatornája törzsvagyonkénti nyilvántartás hiányában nem került önkormányzati tulajdonba, mellőzi, és a tényállást a következőkkel egészíti ki.

A felperes meg kívánta fizetni az alperes felé a használatba vételi engedély későbbi megadásához szükséges jogszerűen kiszabásra kerülő közművesítési, illetve közműfejlesztési hozzájárulásokat. Erre vonatkozóan az alperes tájékoztatását kérte. (keresetlevél XII. számú melléklete)

Az alperes a felperesnek a közműfejlesztési hozzájárulás jogszerűségét vitató levelére azt a tájékoztatást adta, hogy az ingatlan közműellátásához az utcai vezetékek rendelkezésre állnak, azok kiépítése és üzembe helyezése évekkel ezelőtt megtörtént. E közművek közül a szennyvízcsatorna hálózat az önkormányzat tulajdonában és rendelkezési joga alatt áll. Az utcai szennyvízcsatorna-hálózat megvalósítása utáni üzemeltetése, fejlesztése ezért az önkormányzat feladata. Az utcai csatornahálózat háttérfejlesztési költségeinek biztosításához (pl: szennyvíztisztító kapacitás igénybevétele, bővítése, korszerűsítése, stb.) szükséges a közműfejlesztési hozzájárulás, mely hozzájárulás mértékét az önkormányzat a 3/2010. (III. 16.) számú rendeletében állapította meg. (keresetlevél VIII. számú melléklete)

Az elsőfokú bíróság a tényállást a fentiek szerinti pontosítással és kiegészítéssel helyesen állapította meg.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság érdemi döntésével nem értett egyet.

A bíróságnak a jogalap nélküli gazdagodás iránti kereset elbírálása során azt kellett vizsgálnia, hogy a felperes fizetésének volt-e jogi alapja, azaz volt-e a felek között olyan jogviszony, amely a felperes fizetési kötelezettségét eredményezte volna (Ptk. 361. § (1) bekezdés).

A keresetlevél XI. számú mellékletével bizonyítottan, a felperes közműfejlesztési hozzájárulást fizetett az alperesnek.

Közműfejlesztési hozzájárulás fizetését az alperes 3/2010. (III. 16.) önkormányzati rendelete írta elő.

Az alperes a rendeletet, annak preambuluma szerint az 1990. évi LXV. törvény (Ötv.), valamint az 1997. évi LXXVIII. törvény (Ét.) alapján kapott felhatalmazás alapján hozta meg.

Az Ötv. 8. §-ának (2) bekezdése lehetővé tette a települési önkormányzat számára, hogy maga határozza meg az egyes önkormányzati feladatok ellátásának módját és mértékét a lakossági igényeknek és a település anyagi teljesítőképességének a figyelembevételével. Az Ötv. 8. §-a nem zárta ki annak a lehetőségét, hogy az önkormányzat egyes feladatainak ellátása során - rendelet alkotása útján - igénybe vegye a lakosság hozzájárulását.

A közművek létrehozásával és fenntartásával kapcsolatban azonban a jogalkotó törvényi szinten rendezte a lakosság hozzájárulásának kérdését. Az Ét. 28. §-ának (2) bekezdése lehetővé tette a települési önkormányzat számára, hogy az önkormányzati beruházással létrehozott közmű megvalósításának költségét részben, vagy egészben az érintett ingatlanok tulajdonosaira áthárítsa. E jogszabályi rendelkezés indoka, hogy az önkormányzat költségén megvalósított közmű kiépítésével az érintett ingatlanok értéke - a tulajdonosuk beruházása nélkül is - növekszik. Az Ét. egyértelműen szabályozta, hogy a közműépítés költségei csak az önkormányzat finanszírozásában épített közművek esetén, csak az érintett ingatlanok tulajdonosaitól és az érintett tulajdonosok közötti különbségtétel nélkül szedhetőek be. A keresetlevél VIII. számú mellékletként csatolt alperesi levéllel a felperes bizonyította, hogy a perbeli befizetését az alperes nem az általa megvalósított közmű költségére szedte be. Az Ét. rendelkezése tehát fizetési kötelezettséget az alperes javára nem hozott létre.

Az alperes az Ét. felhatalmazására alapított rendeletét, rendeletének magasabb szintű jogszabályba ütközése miatt a vele szemben megindított törvényességi ellenőrzési eljárásban módosította, a közműfejlesztési hozzájárulást közművesítési hozzájárulásra változtatta, ezzel maga is elismerte, hogy a rendelet közműfejlesztési hozzájárulás fizetési kötelezettséget nem keletkeztetett.

Az Ét. azon túl, hogy törvényi felhatalmazást adott a közművesítés költségeinek áthárítására, rendelkezett az áthárítás módjáról is. E szerint a hozzájárulás mértékéről és annak megfizetéséről a települési önkormányzat képviselő-testületének hatósági határozatban kell döntenie. Az alperes azonban nem hozott egyedi határozatot a felperes fizetési kötelezettségéről. A felperesnek fizetési kötelezettsége tehát ily módon sem keletkezett.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy a peres felek között nem jött létre olyan jogviszony - sem polgári, sem közigazgatási jogi - amely a felperes közműfejlesztési hozzájárulás fizetésének alapjául szolgálhatott volna. A Fővárosi Ítéltábla ezért az alperest a Ptk. 361. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a felperes által ekként megfizetett összeg visszatérítésére és annak a Ptk. 364. §-a és 360. §-ának (1) bekezdése alapján az átutalás időpontjától a Ptk. 301. § (1) bekezdése szerint járó késedelmi kamata megfizetésére.

A másodfokú bíróság kizárólag azt vizsgálta, hogy a felperes fizetésének időpontjában volt-e a fizetési kötelezettséget megalapozó jogviszony. A jogvita elbírálása során ezért nem volt annak relevanciája, hogy az alperes a felperes fizetését követően a rendeletét miként módosította.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján megváltoztatta.

A felperes fellebbezése sikeres volt, ezért a másodfokú bíróság a Pp. 239. §-a és a 78. § (1) bekezdése szerint kötelezte az alperest a felperes első- és másodfokú perköltségének a megfizetésére. A felperes az elsőfokú eljárásban jogi képviselő nélkül járt el, költségeit 15. sorszámú beadványában 86.500 forint összegben terjesztette elő, azonban az egyes költségei felmerültét és összegét nem igazolta. A másodfokú bíróság ezért a felperes elsőfokú perköltséget a per egyéb adatai alapján hivatalból határozta meg (Pp. 79. § (1) bekezdés). E körben figyelembe vette, hogy a felperes a fizetési meghagyásos eljárásban és annak perré alakulása során összesen 18.000 forint illetéket rótt le, valamint hogy a perrel a nagykanizsai lakóhelyű felperesnek utazási költsége, fénymásolási, illetve levelezési költségei merültek fel, melyek összegét 42.000 forintban alaposnak ítélte. A felperes másodfokú perköltsége az általa lerótt 24.000 forint fellebbezési illetékből és a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-ának (2) és (5) bekezdése alapján megállapított ügyvédi költségéből tevődött össze.

Budapest, 2015. január 15.

Dr. Hóbl Katalin s.k.
a tanács elnöke

Egriné dr. Salamon Emma s.k., Bleier Judit s.k.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül: